

Zvýšení dotací v období 2007–2019

Celková výše státních dotací činila v r. 2007 celkem 7,17 mld. Kč, v roce 2019 to pak bylo 16,79 mld. Kč. Rozdíl tedy činí 9,62 mld., což je 134 %. Jaké jsou hlavní důvody, proč došlo k tomuto navýšení?

- **Text: Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA,** prezident APSS ČR;
doc. Ing. Ladislav Průša, CSc., výzkumný pracovník, ředitel VÚPSV v letech 2001–2017

➤ 1. Zvyšování platů a mezd rozhodnutím vlády ČR

Od r. 2007 do r. 2019 se u všech zaměstnanců v sociálních službách zvyšovaly kontinuálně základní platové tarify. Tyto změny byly vždy kompenzovány státní dotací i u organizací odměňujících mzdou.

Kolik činí souhrnné zvýšení platů od roku 2007?

- **Pracovníci v sociálních službách/sociální pracovníci – cca 75 %**
- **Ostatní zaměstnanci v sociálních službách – cca 68 %**
- **Zvyšování zvláštních příplatků, celkový dopad – cca 1 mld.**

Podíl základních platových tarifů oproti ostatním složkám platu je 65/35 % Personální náklady v celkové struktuře nákladů sociálních služeb tvoří 70–75 %¹

➤ 2. Zvyšování kapacit sociálních služeb

Od r. 2007 až do r. 2015 dochází k nárůstu sociálních služeb. V r. 2015 došlo k meziročnímu poklesu, v r. 2016 k meziročnímu navýšení v obdobném rozsahu, po r. 2017 k dalšímu poklesu.²

Některé aspekty změn kapacit mezi roky 2007 a 2018:

- Došlo ke snížení počtu domovů pro seniory z 525 na 463.
- Došlo ke zvýšení počtu domovů se zvláštním režimem ze 75 na 341³.
- Došlo ke zvýšení počtu azylových domů ze 162 na 217.
- Došlo k navýšení počtu chráněných bydlení ze 70 na 210⁴.
- Došlo ke snížení počtu klientů domovů pro osoby se zdravotním postižením z 15 962 na 11 787.
- Došlo k celkovému zvýšení počtu lůžek v domovech pro seniory a domovech se zvláštním režimem ze 42 611 na 53 510.

➤ 3. Zvyšování potřeb (a tím klientů) sociálních služeb

Růst počtu osob s příspěvkem na péči:

Celkově se počet příjemců příspěvku na péči zvýšil o 90,5 %.

- Počet příjemců příspěvku na péči v r. 2007 činil 190,1 tis. příjemců.
- Počet příjemců příspěvku na péči v r. 2019 činil 362,1 tis. příjemců.
- Celkové výdaje na příspěvek na péči jsou na rok 2020 rozpočtovány ve výši 31,3 mld. Kč.

Nárůst celkového počtu příjemců mimo jiné dokládá počet osob potřebujících zajištění péče (at již rodinou, či poskytovatelem sociálních služeb).

Růst počtu osob trpících demencí:

- Počet osob trpících demencí činil v ČR v r. 2005: 105 000
- V roce 2020 je tento počet dle České Alzheimerovské společnosti odhadován na: 183 000

Lze se tedy domnívat a tvrdit, že mezi roky 2007 a 2019 došlo k celkovému nárůstu počtu osob trpících demencí o 60 000–65 000.

Stárnutí populace

V r. 2018 žilo v ČR celkem 10 649 tis. obyvatel, z toho bylo 2 087 tis. osob starších 65 let a 433 tis. osob starších 80 let.

V porovnání s r. 2007 vzrostl počet obyvatel celkem o 269 tis. osob (= o **2,6 %**), počet osob starších 65 let přitom vzrostl o 574 tis. (= o **37,9 %**).

Pro sociální služby je nejdůležitější skupina osob starších 80 let, **kteřá vzrostla o 84 tis. (= 24,2 %)**.

Tyto charakteristiky jednoznačně ukazují rostoucí potřebu všech forem služeb sociální péče pro seniory.

➤ 4. Zvyšování počtu zaměstnanců na počet klientů sociálních služeb

Mezi roky 2007 a 2019 došlo k zásadní proměně cílové skupiny. Došlo ke zhoršení zdravotního stavu uživatelů sociálních služeb, což představovalo nutnost zvýšení počtu personálu v přímé péči.

Od r. 2007 do roku 2019 se zvýšily základní platové tarify pracovníků v sociálních službách souhrnně o **75 %**.

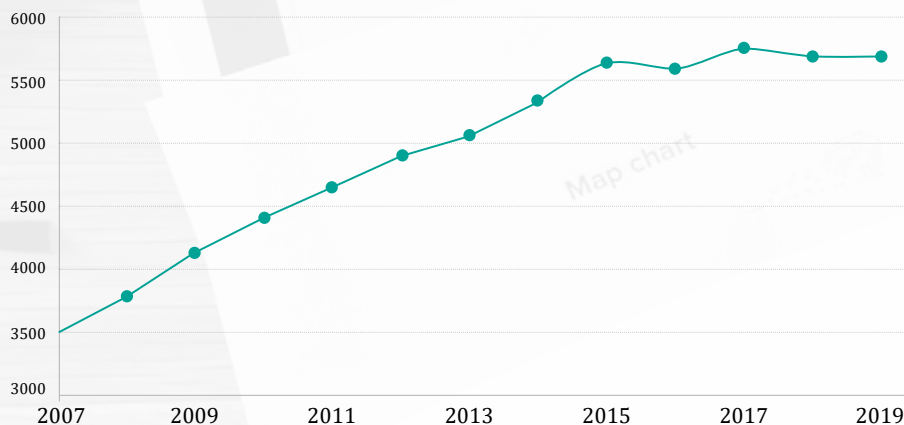

¹ Jednotlivé podíly se liší dle různých podkladů od 69 % do 76 %.

² Samotný počet sociálních služeb není přesně vypovídající nákladovosti těchto služeb. Novou službou může být sociální poradna o 2 zaměstnancích nebo nový domov se zvláštním režimem s 80 zaměstnanci.

³ Obě dvě skutečnosti jsou dány zejména důsledkem zvyšování počtu osob trpících demencí.

Nárůst počtu sociálních služeb v období 2007–2019

Rok 2007	PZSS	Rok 2018	PZSS
PnP I. st.	32,66 %	PnP I. st.	12,9 %
PnP II. st.	36,24 %	PnP II. st.	24 %
PnP III. st.	16,63 %	PnP III. st.	31,6 %
PnP IV. st.	14,46 %	PnP IV. st.	31,5 %

Pro tuto hypotézu máme dvě skupiny dat.

Struktura příjemců příspěvku na péči v pobytových službách.

Od roku 2007 do roku 2018 došlo k navýšení počtu lůžek v pobytových sociálních službách pro seniory o 11 676, což představuje 25,7 %.⁵

Další klíčovou skutečností je změna struktury příjemců příspěvku na péči. Vidíme zde výrazný pokles počtu osob s I. a II. stupněm příspěvku na péči, a naopak výrazné navýšení počtu osob ve III. a IV. stupni, tedy osob, které vykazují významnou potřebu péče.

Z těchto údajů jasně vyplývá výrazné zvýšení potřeby asistované péče.

Dále tyto údaje potvrzují další skutečnosti, a sice zvyšující se počet personálu za počet klientů.

Zde máme data pouze za období 2013 až 2018, nicméně i tyto údaje jsou vypovídající.

U terénních služeb dochází ke snižování počtu klientů a zvyšování počtu hodin péče u jednotlivých klientů v důsledku proměny cílové skupiny.

V pobytových službách pak dochází ke zvyšování počtu zaměstnanců na jednoho klienta. Zatímco např. v domovech pro seniory připadalo v r. 2013 na jednoho zaměstnance v přímé péči 3,7 klienta, v r. 2018 je to již 3,06 klienta. Dochází ke zvyšování poměru počtu zaměstnanců a klientů v důsledku zhoršujícího se zdravotního stavu a soběstačnosti klientů, resp. zvyšující se závislosti na péči.

Závěry:

Ve sledovaném období 2007–2019:

- Došlo k zásadnímu zvýšení základních platových tarifů (a tím i dalších složek platů), ke zvýšení příplatků a ke zvyšování mezd ve stejném odvětví (v důsledku působení trhu práce).
- Došlo k významnému zvýšení počtu osob požadujících péči, resp. sociální služby, a to v důsledku stárnutí populace, zejména osob starších 80 let.
- Došlo ke zvýšení počtu osob trpících demencí o 60 000–65 000, a tím ke zvýšení nároků na poskytovanou péči.
- Došlo ke zvýšení kapacit sociálních služeb (zejména služeb sociální péče), tyto nové kapacity však nejsou vytvářeny uměle, ale jako reakce na zvyšující se poptávku po těchto službách, což je dokázáno výše.
- Došlo ke zhoršení struktury klientů sociálních služeb ve smyslu zásadního navýšení počtu osob, které jsou zcela či velmi výrazně závislé na poskytované péči.
- V důsledku výše uvedeného dochází k prokazatelnému navyšování počtu zaměstnanců v sociálních službách jako reakci na zhoršující se zdravotní stav a soběstačnost cílových skupin.

Počet příjemců příspěvku na péči v roce 2007
190,1 tis.

Počet příjemců příspěvku na péči v roce 2019
362,1 tis.

⁴ Zejména důsledkem procesu deinstitucionalizace sociálních služeb a podpory služeb komunitního typu.

⁵ V r. 2007 celkem 45 447 lůžek, v r. 2018 celkem 57 123 lůžek.

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	počet klientů na 1 prac. v terénních službách						počet klientů na 1 prac. v přímé péči v terénních službách					
osobní asistence	2,54	2,65	2,83	3,18	2,92	2,58	2,86	3,01	3,25	3,64	3,33	2,94
pečovatelská služba	9,84	9,41	9,57	8,79	8,85	8,50	12,57	11,85	12,08	10,97	11,00	10,45
rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	počet míst v PZSS na 1 prac. v PZSS						počet míst v PZSS na 1 prac. v přímé péči v PZSS					
domovy pro osoby se zdrav. postižením	1,25	1,20	1,20	1,16	1,18	1,11	2,17	2,08	2,02	1,91	1,91	1,79
domovy pro seniory	1,70	1,67	1,65	1,61	1,61	1,56	3,70	3,54	3,40	3,25	3,21	3,06
domovy se zvl. režimem	1,40	1,37	1,40	1,38	1,35	1,33	2,62	2,53	2,52	2,47	2,41	2,34

ASPS
ASOCIACE POSKYTOVATELŮ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR

VŽDY JSME TU BYLI PRO TY, CO POTŘEBUJÍ NAŠI POMOC.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

BYLI JSME TU VŽDY. MOŽNÁ JSTE SI JEN NEVŠIMLI.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

NEMUSÍME SLYŠET VAŠE DĚKUJEME, CHCEME VAŠE UZNÁNÍ.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

NEMUSÍME SLYŠET VAŠE DĚKUJEME, CHCEME VAŠE UZNÁNÍ.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

VŽDY JSME TU BYLI PRO TY, CO POTŘEBUJÍ NAŠI POMOC.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

JSME STÁLE NEVIDITELNÍ?

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

BYLI JSME TU VŽDY. MOŽNÁ JSTE SI JEN NEVŠIMLI.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

NECHCEME BÝT HRDINOVÉ, POTŘEBUJEME JEN PODPORU.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY

NECHCEME BÝT HRDINOVÉ, POTŘEBUJEME JEN PODPORU.

COVID 19
SOCIÁLNÍ SLUŽBY